

Lucrări de protecție, de conservare și restaurare la casa monument rabin Drimer Rahmil, casă aflată la Muzeul Satului din Sighetul Marmației

Muzeograf Hotico Grigore
Conservator Știrb Nelu
Muzeul Maramureșan
Sighetul Marmației

Casa rabin Drimer Rahmil, datată secolul al XIX-lea, este o construcție tipică a populației evreiești din zona etnografică Maramureș. Este o construcție mare (11,60 m/11,70 m) prezentând șase încăperi: trei încăperi destinate locuitului (hol, bucătărie și dormitor) și trei încăperi destinate comerțului (cârciumă, magazin și măcelărie).

Pereții construcției sunt realizați din grinzi de lemn de mai multe esențe (brad, stejar și chiar fag), grinzi îmbinate atât în chetori, cât și în șaranț (stâlpi). Datorită faptului că o parte mare din grinzi și stâlpi prezintă decupări neutilizate în îmbinările actuale, credem că ele au fost recuperate de la alte construcții mai vechi.

Restaurarea casei rabin în spațiul Muzeului Satului s-a realizat în anii 1998-1999. De la restaurarea inițială în Muzeul Satului casa a prezentat de trei ori ciuperci (*Merulius Lacrymans*), ciuperci care au afectat partea inferioară a construcției (grinzile de sub dușumeaua de scândură de brad, dușumeaua și primul rând de grinzi).

Prima intervenție asupra construcției s-a realizat în anul 2004, când s-au îndepărtat pardoseala și grinzile de sub ea și s-au incinerat. S-au făcut și alte tratamente specifice în astfel de cazuri. S-a evacuat tot materialul de umplutură de sub pardoseală și s-a dezinfectat tot spațiul cu Romalit NTB. În continuare a fost restaurată pardoseala, în prealabil umplutura de sub pardoseală a fost realizată din prundiș uscat.

În anul 2006 fenomenul a reapărut. Am efectuat aceleași operații, în plus am eliminat și un rând de bârne din baza construcției, iar în jurul construcției s-au realizat rigole din beton pentru drenarea apei pluviale.

Nici aceste lucrări nu ne-au ajutat prea mult pentru că, în anul 2011, ciupercile au reapărut, de data aceasta producând deteriorări mult mai mari.

Ca urmare a acestor situații s-a impus o analiză serioasă a cauzelor care au dus la aceste stări de fapt. În urma analizei am stabilit existența a două tipuri de cauze:

1. cauze obiective și
2. cauze subiective.

1. Cauze obiective: umiditatea în exces în perioadele ploioase, combinată cu natura argiloasă a terenului de sub construcții, care, după

saturarea cu apă nu mai permite infiltrarea apei în pământ, astfel că apa stagnează la suprafața terenului și intră printre lespezile temeliei de sub casă.

2. Cauze subiective:

- temelia casei este așezată în debleu (s-a săpat în pantă pentru a se reduce declivitatea) pe când în situația dată trebuia realizat un rambleu (adică partea mai joasă a terenului trebuia ridicată cu umplutură de piatră sau balastru);
- piatra din care este realizată temelia este o gresie moale, cu porozitate fină, care conduce apa ascensional prin forțe capilare până la lemnul construcției;
- lipsa unor lucrări de hidro-izolație adecvate.

În urma analizei făcute și a concluziilor trase la finele anului 2011 am realizat un proiect de salvare a casei rabin de la degradare, proiect aprobat și finanțat de Consiliul Județean Maramureș.

În cadrul proiectului am prevăzut următoarele:

- eliminarea materialului lemnos afectat, dar și a celui neafectat din vecinătate;
- tratamentul chimic (Romalit NTB) dur a spațiului interior din baza construcției;
- înlocuirea grinzilor eliminate cu grinzi de stejar;
- eliminarea și înlocuirea lespezilor din temelia casei cu lespezi de piatră neporoase;
- realizarea unei protecții hidroizolante;
- realizarea unor rigole protectoare solide și hidroizolate care să dirijeze rapid apa pluvială spre zonele joase;
- realizarea unor jgheaburi colectoare și burlane care să dirijeze apa pluvială de pe acoperișul imens spre rigole;
- ridicarea întregii construcții cu 10 cm cu ajutorul unor cricuri de mare putere;
- refacerea interiorului și exteriorului construcției în vederea redării casei spre vizitare publicului vizitator.

În cursul anului 2012 s-au achiziționat toate materialele necesare lucrărilor programate și s-au realizat parțial lucrări de restaurare, tratamente chimice și lucrări de protecție:

- s-au realizat tratamente chimice și s-au eliminat materialele lemnoase afectate;
- s-au realizat rigolele hidroizolante din jurul casei;
- s-au realizat și montat straturile din lemn de stejar și din al doilea rând de grinzi;
- s-a ridicat casa 8 cm cu ajutorul cricurilor.

În continuare ne-am programat ca în cursul anului 2013 să finalizăm toate lucrările de restaurare la acest monument astfel încât să poată fi redat publicului vizitator.